

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง ที่มาของศาสนาฮินดู

ครูผู้สอน ครูวิชิต ล้อยศ

ครูศิริพร สีนสมุทรไทย

เรื่อง ที่มาของศาสนาฮินดู

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านความรู้)

- อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของศาสนาฮินดูใน
ฐานะศาสนาของศาสนาสากลได้ถูกต้อง

(ด้านทักษะ กระบวนการ)

- ประยุกต์ใช้หลักศาสนาฮินดูตามที่ตนเองนับถือกับการ
แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์)

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- มุ่งมั่นในการทำงานเป็นกลุ่ม
- ใฝ่เรียนรู้

(คุณลักษณะเฉพาะ)

- เห็นความสำคัญของศาสดาของศาสนาฮินดูในฐานะของศาสนาสากลของโลกโดยสามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวได้

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนจัดกลุ่มจำนวนเท่า ๆ กัน หรือ ตามความเหมาะสมของจำนวนสมาชิกภายในห้อง (ครู/นักเรียนปลายทาง) จากนั้น ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ครบถ้วน ถูกต้อง และว่องไว

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง (ต่อ) : โดยเขียนคำตอบลงในกระดาษสมุด หรือกระดาษ A๔ หากกลุ่มใดเขียนคำตอบได้ครบถ้วนก่อนให้ทั้งกลุ่มยกมือขึ้น พร้อมเปล่งเสียง “เฮ” พร้อมกัน หลังจากนั้นครูจะเดินไปตรวจคำตอบ

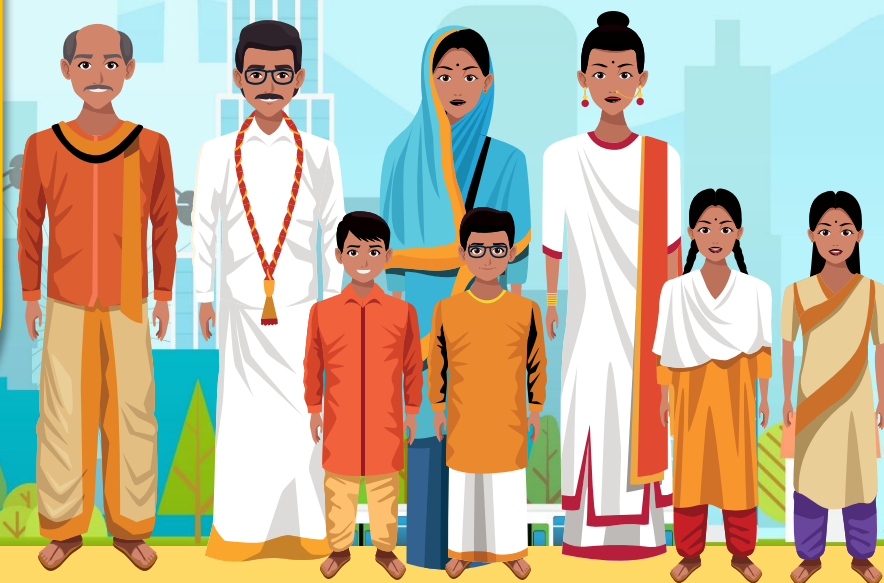

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำชี้แจง (ต่อ) : กลุ่มที่ตอบถูกต้องเป็นกลุ่มแรกจะได้รับ ๒ ดาว หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม (ครูปลายทาง) ส่วนกลุ่มถัด ๆ ไปจะได้รับ ๑ ดาว

หมายเหตุ : หากสะสมได้ทั้งหมด ๒๐ ดาว สามารถนำมาแลกเป็น ๑ คะแนนประจำหน่วยได้ทันที

กิจกรรมก่อนบทเรียน

คำถาม : จากที่นักเรียนได้เรียนผ่านมาเกี่ยวกับศาสนาฮินดู นักเรียนคิดว่าอะไรคือมนต์เสน่ห์ของศาสนาฮินดู และศาสนาฮินดูมีอิทธิพลต่อสังคมอินเดียและสังคมไทยอย่างไร

หมายเหตุ : ให้นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม โดยสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นหรือคำถามดังกล่าวได้ตามความเข้าใจ และทัศนคติของนักเรียน

ความเป็นมาของศาสนาฮินดู

ศาสนาฮินดูมีจุดเริ่มต้นเมื่อชาวอารยะอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอินเดีย บริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “ฮินดู” เมื่อราว ๓,๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว แม่น้ำสินธุปัจจุบันมีต้นน้ำเกิดจากภูเขาคิมาลัยในเขตประเทศอินเดีย ไหลผ่านประเทศปากีสถานไปลงทะเลอาหรับ (ต่อ)

ชาวอารยะมีคัมภีร์ทางศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดในโลกเรียกว่า **เวท** หรือ **พระเวท** เดิมมีเพียง ๓ คัมภีร์ คือ **ฤคเวท** **สามเวท** และ **ยชุรเวท** ต่อมา มีคัมภีร์ **อถรรพเวท** เพิ่มอีกคัมภีร์ เชื่อกันว่าคัมภีร์พระเวทไม่ใช่คัมภีร์ที่มนุษย์แต่งขึ้นแต่เป็นคัมภีร์ที่พวกฤาษีได้ยืมมาโดยตรงจากพระเป็นเจ้า (ต่อ)

คัมภีร์นี้จึงมีชื่อเรียกรวมๆ ว่า ศรuti “การได้ยิน” ผู้ที่ได้ยินคือฤาษีผู้มีญาณ
วิเศษเหนือมนุษย์ธรรมดา ศาสนาฮินดูเป็นศาสนาที่สืบทอดมาจากศาสนา
ที่นับถือคัมภีร์พระเวทเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา จึงเป็นศาสนาที่ไม่มี
ศาสดาเป็นผู้ก่อตั้งศาสนาเหมือนศาสนาอื่น ๆ ทั่วไป (ต่อ)

บางครั้งชาวฮินดูจะเรียกศาสนาของตนว่า **สนาตนธรรม** แปลว่า ศาสนาที่มีมาแต่โบราณกาล คือ มีมาแต่ดั้งเดิมไม่มีใครรู้ว่าเริ่มต้นเมื่อไรซึ่งศาสนาฮินดูเป็นศาสนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ของอินเดียนับถือ

ความเป็นมาของศาสนาฮินดูในประเทศไทย

ในประเทศไทยคนรู้จักศาสนาฮินดูในชื่อ ศาสนาพราหมณ์ ดังนั้นชื่อทางราชการของศาสนาฮินดูในประเทศไทย คือ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู สมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้เข้ามาสู่ดินแดนสุวรรณภูมิ ก่อนสมัยทวารวดี (ต่อ)

คัมภีร์ชาดกในพระพุทธศาสนา เช่น พระมหาชนก ก็กล่าวถึงดินแดนใน
สุวรรณภูมิและสุวรรณทวีปไว้ เมื่อ พ.ศ. ๓๐๓ คณาจารย์พราหมณ์ที่
ติดตามพระโสณะเถระกับพระอุตรเถระ ศาสนทูตของพระเจ้าอโศก
มหาราช เข้ามายังสุวรรณภูมิ (ต่อ)

จุดแรกที่ทั้งสององค์มาประดิษฐานพระพุทธรศาศนาคือ **นครปฐม** ตอนนั้
นับเป็นยุคแรก ๆ ของพราหมณ์ในประเทศไทย ประจักษ์พยานในการ
เผยแพร่ศาสนาพราหมณ์คือแหล่งโบราณสถานซึ่งเป็นร่องรอยความเจริญ
ของบรรพชนในอดีตเป็นประวัติศาสตร์ของบ้านเมือง (ต่อ)

มีโบราณวัตถุ สิ่งเคารพสักการะ ปฏิมากรรมและปูชนียวัตถุของศาสนา
เช่น **เทวรูป เทวาลัย** พบที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี
ซึ่งประจักษ์พยานนี้เป็นการยืนยันการนับถือศาสนา ดังได้ปรากฏความ
เจริญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู (ต่อ)

อันแสดงถึงวัฒนธรรม ศรัทธา ความเชื่อ
ในแผ่นดินไทยที่มีมาแต่โบราณกาล
โดยเฉพาะเมื่อกล่าวถึงเมืองสุวรรณภูมิที่
มีอายุยาวนานกว่า ๒,๐๐๐ ปี

กิจกรรมประจำบทเรียน

กิจกรรมรายบุคคล : เรื่อง ที่มาของศาสนาฮินดู

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาหาข้อมูลที่มาของศาสนาฮินดูในเอกสาร ใบความรู้หรือหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่มี จากนั้นให้จัดทำแผนภาพเชื่อมโยงความเป็นมาของศาสนาฮินดูและการเดินทางของศาสนาฮินดูจากอินเดียสู่ไทย โดยทำลงในใบงานที่ ๓๓

ตัวอย่างเอกสาร

ใบงานที่ ๓๓ เรื่อง **ที่มาของศาสนาฮินดู**
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ **ที่มาของศาสนาฮินดู**

ใบงานที่ ๓๓ เรื่อง **ที่มาของศาสนาฮินดู**
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ **สร้างนครแห่งสันติสุข**
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ **ที่มาของศาสนาฮินดู**
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาหาข้อมูลที่มาของศาสนาฮินดูในเอกสาร ใบความรู้หรือหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่มี จากนั้นให้จัดทำแผนภาพเชื่อมโยงความเป็นมาของศาสนาฮินดูและการเดินทางของศาสนาฮินดูจากอินเดียสู่ไทย

A large empty rectangular box for drawing or writing.

ชื่อ - นามสกุล ชั้น เลขที่

ตัวอย่างเอกสาร

ใบความรู้ เรื่อง **ที่มาของศาสนาฮินดู**
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ **ที่มาของศาสนาฮินดู**

ใบความรู้ เรื่อง **ที่มาของศาสนาฮินดู**
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ **ที่มาของศาสนาฮินดู**
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กำเนิดศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ในสมัยโบราณแรกเริ่มเดิมทีศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เรียกกันว่า “สनाตนธรรม” แปลว่า “ศาสนาสนาตน” คำว่า “สนาตน” หมายถึง “เป็นนิรันดร์” คือไม่มีสิ้นสุด ไม่รู้จักตายเรื่อย ๆ เสมอ ๆ นอกจากนั้นยังแปล ได้อีกอย่างหนึ่งเมื่อแยกพยางค์ออกแล้ว คือ “สนา” แปลว่า ไม่รู้จักตาย หรือเป็นนิรันดร์ กับ “ตน” แปลว่า กาย เมื่อรวมกันเข้าแล้วแปลตามศัพท์หรือแปลโดยพยัญชนะว่า กายอันไม่รู้จักตาย แปลเอาความหมายถึงพระวิษณุ หรือกายอันไม่รู้จักตายกล่าวคือพระวิษณุ เพราะฉะนั้นสนาตนธรรมจึง เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า วิษณุธรรม คือ คำสั่งสอนของพระวิษณุเป็นเจ้านั่นเอง ครั้นเวลาล่วงเลยมาหลายพันปี ศาสนานี้ได้มีชื่อเรียกกันในหลายชื่อว่า “ไวทิกธรรม” “อารยธรรม” “พราหมณธรรม” “ฮินดูธรรม” หรือ “หินธุธรรม” ปัญหาชื่อว่า “สนาตนธรรม” เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยไหนนั้น ความจริงในโลกนี้ก็ยังไม่เคยมีใครสามารถตอบได้อย่างถูกต้องต่อเลย ได้แต่สันนิษฐานและอธิบายให้เห็นกันไปต่าง ๆ ตามทรรศนะพุทธศาสนิกชนแห่งตนๆ ในคัมภีร์พระเวท ตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า “สนาตนธรรม” เป็นธรรมทั้งอนาคิและเนติ แปลว่าไม่มีต้นหรือไม่สามารถหาต้นปลายได้ หรือไม่รู้จบ กล่าวสรุปให้ง่าย สนาตนธรรมคือธรรมะอันไม่มีต้นและไม่มีปลายด้วย แต่อย่างไรก็ตามศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู เชื่อถือกันว่า “สนาตนธรรม” เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อแรกเริ่มต้นสร้างโลกแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นเวลาที่นานแต่กระนั้นก็นับจำนวนปีได้ถึงเลข ๓๕ ตัว คือ ๓๕๕, ๕๒๘, ๖๔๓, ๘๗๓, ๑๐๕ (หนึ่งร้อยห้าสิบห้าล้านห้าแสนสองหมื่นแปดพันหกร้อยสี่สิบสามล้านแปดแสนเก้าหมื่นสามพันแปดสิบห้า) ตามหลักโศคัมภีร์โหราศาสตร์ “สุริยสิทธานตง” การนับเช่นนี้ในภาษาฮินดูเป็นภาษาราชการภาษา คือภาษากลางแห่งชาติของประเทศอินเดีย

ความเป็นมาของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาฮินดูมีจุดเริ่มต้นเมื่อชาวอารยะอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอินเดียบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “ฮินดู” เมื่อราว ๓,๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว แม่น้ำสินธุปัจจุบันมีต้นน้ำเกิดจากภูเขาหิมาลัย ในเขตประเทศอินเดีย ไหลผ่านประเทศปากีสถานไปลงทะเลอาหรับ ชาวอารยะมีคัมภีร์ทางศาสนาที่เก่าแก่ ที่สุดในโลกเรียกว่า เวท หรือพระเวท แรกทีเดียวมีเพียง ๓ คัมภีร์ คือ ลูกเวท สามเวท และยชุรเวท ต่อมากัมภีร์ อรรถพระเวทเพิ่มอีกคัมภีร์ เชื่อกันว่าคัมภีร์พระเวทไม่ใช่คัมภีร์ที่มนุษย์แต่งขึ้นแต่เป็นคัมภีร์ที่พวกฤาษีได้อินมา โดยตรงจากพระเป็นเจ้า คัมภีร์นี้จึงมีชื่อเรียกรวมๆ ว่า ศรุติ “การได้ยิน” ผู้ที่ได้ยินคือฤาษีผู้มีญาณวิเศษ เหนือมนุษย์ธรรมดา ศาสนาฮินดูเป็นศาสนาที่สืบทอดมาจากศาสนาที่นับถือคัมภีร์พระเวทเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ทางศาสนา จึงเป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดาเป็นผู้ก่อตั้งศาสนาเหมือนศาสนาอื่น ๆ ทั่วไป บางครั้งชาวฮินดูจะเรียก ศาสนาของตนว่า สนาตนธรรม แปลว่า ศาสนาที่มีมาแต่โบราณกาล คือ มีมาแต่ดั้งเดิมไม่มีใครรู้ว่าเริ่มต้นเมื่อไร ซึ่งศาสนาฮินดูเป็นศาสนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ของอินเดียนับถือ

ตัวอย่างเอกสาร

ใบความรู้ เรื่อง **ที่มาของศาสนาฮินดู**
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ **ที่มาของศาสนาฮินดู**

ความเป็นมาของศาสนาพราหมณ์- ฮินดูในประเทศไทย

ในประเทศไทยคนรู้จักศาสนาฮินดูในชื่อ ศาสนาพราหมณ์ ดังนั้นชื่อทางการของศาสนาฮินดู ในประเทศไทย คือ ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู สมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้เข้ามาสู่ ดินแดนสุวรรณภูมิก่อนสมัยทวารวดีคัมภีร์ชาดกในพระพุทธศาสนา เช่น พระมหากษัตริย์คัมภีร์รามายณะ กีก้าวถึงดินแดนในสุวรรณภูมิและสุวรรณทวีปไว้ เมื่อ พ.ศ. ๓๐๓ คณาจารย์พราหมณ์ที่ติดตามพระโสณะเถระ กับพระอุตระเถระ ศาสนทูตของพระเจ้าอโศกมหาราช เข้ามายังสุวรรณภูมิ จุดแรกที่ทั้งสององค์มาประดิษฐาน พระพุทธศาสนาคือ นครปฐม ตอนนี้นับเป็นยุคแรก ๆ ของพราหมณ์ในประเทศไทย ประจักษ์พยานในการ เผยแพร่ศาสนาพราหมณ์คือแหล่งโบราณสถานซึ่งเป็นร่องรอยความเจริญของบรรพชนในอดีต เป็นประวัตินาศาสตร์ของบ้านเมือง มีโบราณวัตถุ สิ่ง

เคารพสักการะ ปฏิมากรรมและปูชนียวัตถุของศาสนา เช่น เทวรูป เทวาลัย พบที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี และกาญจนบุรีซึ่งประจักษ์พยานนี้เป็นการยืนยัน การนับถือศาสนา ดังได้ปรากฏความเจริญของศาสนาพราหมณ์- ฮินดู อันแสดงถึงวัฒนธรรม ศรีทธา ความเชื่อ ในแผ่นดินไทยที่มีมาแต่โบราณกาล โดยเฉพาะเมื่อก้าวถึงเมืองสุวรรณภูมิที่มีอายุยาวนานกว่า ๒,๐๐๐ ปี

พื้นที่ราบระหว่างภูเขาในภาคใต้และอาณาบริเวณอื่น ๆ มีกลุ่มชุมชนโบราณที่นับถือศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู หลายกลุ่มกระจายเป็นบริเวณกว้างบ่งบอกวัฒนธรรมอินเดียตอนใต้แพร่เข้ามาสู่ดินแดนประเทศไทยด้วยเส้นทางการค้าทางเรือหลายเส้นทาง ระหว่างปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๐ - ๑๔ ปรากฏหลักฐานประติมากรรมเก่าที่สุดในลัทธิไวษณิกายและไวษณพนิกายในท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอสิชล ท่าศาลาร่อนพิบูลย์ และอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะเทวลสถาน เขาคา เรียกว่าวิมานแห่งพระศิวะมหาเทพหรือไศวภูมิณฑลเป็นการจำลองจักรวาลคือเขาพระสุเมรุ (ไกรลาส) ที่สถิตของพระศิวะ พระผู้เป็นเจ้ายิ่งใหญ่พระองค์หนึ่งของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู นอกจากนี้ยังปรากฏประติมากรรมรูปเคารพทั่วผืนแผ่นดินไทยทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนล่าง ชาวไทยตั้งอาณาจักรสุโขทัยเป็นราชธานีเมื่อ พ.ศ. ๑๘๐๐ ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดูเจริญคู่อยู่กับพระพุทธศาสนาแล้ว แม้พระพุทธศาสนาลัทธิสังฆวงศ์จะแพร่เข้ามาอีกระลอกก็ตาม คติความเชื่อศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู มีอิทธิพลมากขึ้นในการปกครองของชาวไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาขัดถือว่าพระมหากษัตริย์คือสมมติเทวราช การพระราชพิธีและพิธีกรรมทั้งปวงเพื่อความมั่นคงและความอุดมสมบูรณ์ จึงต้องอยู่ในธรรมเนียมจารีตของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดูในลัทธิไวษณพซึ่งนับถือพระนารายณ์เป็นเจ้า ดังนั้นสถานะของพระมหากษัตริย์จึงประดุจพระนารายณ์อวตาร สืบเนื่องต่อถึงสมัยกรุงธนบุรีและการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี พ.ศ. ๒๒๒๕ เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงสร้างบ้านสร้างเมืองแล้วเสร็จจึงสร้างเทวลสถาน สำหรับบูชาพระผู้เป็นเจ้าสำหรับพระนครในบริเวณที่เป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ใจกลางพระนครเพื่อประกอบพิธีกรรมสำคัญของบ้านเมืองตามราชประเพณี อันจะนำความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืนในพระราชอาณาจักร ดังปรากฏรูปเคารพคือพระผู้เป็นเจ้าในศาสนาเป็นศิลา ส าริด ในศิลปะกรมหลายสมัย ลักษณะที่แสดงพละบาทพลังงาม แผงไว้ด้วยศรีทธาความเชื่อที่มั่นคง ได้แก่ ศิวลึงค์ พระปรมศวร พระพรหมธาดา พระนารายณ์พระเพทวกรรม พระพิณศวร พระอุมาเทวี พระลักษมี เป็นอาท

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง ที่มาของศาสนาฮินดู

เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน รวมทั้งการรับชมเทป
บันทึกภาพการสอนย้อนหลัง คุณครูสามารถเข้าไปดาวน์โหลดและ
รับชมได้ที่ www.dltv.ac.th และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถส่ง
ข้อความผ่านทางอินบ็อกซ์ของ Page Facebook มุลินีวิธีการศึกษาทาง
ไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

เรื่อง ที่มาของศาสนาฮินดู

บทเรียนครั้งต่อไปเรื่อง :

เรื่อง การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา

สิ่งที่ต้องเตรียม : ใบงานที่ ๓๔ และใบกิจกรรมกลุ่ม

สำหรับนักเรียน : ให้นักเรียนต้นทางและนักเรียนปลายทางไปศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนามาเบื้องต้นก่อนล่วงหน้า

